DOI: 10.32844/2222-5374-2020-106-4-2.14

УДК: 342.9

*Левицька К. Ю.,**здобувач Науково-дослідного інституту публічного права*

ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ОБІЙМАТИ ПЕВНІ ПОСАДИ АБО ЗАЙМАТИСЯ ПЕВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЯК ВИД ДОДАТКОВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ

Мета статті полягає у тому, щоб на основі аналізу досягнень юридичної науки визначити місце позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю в системі адміністративних стягнень. У статті визначено місце позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю в системі адміністративних стягнень. Ознаками позбавлення права обіймати певні посади є: вчинене правопорушення було пов'язано з займаною особою посадою, професійною або іншою діяльністю; вчинено особою, яка під час посягання займала ту посаду або здійснювала ту діяльність, яку вона використовувала для вчинення правопорушення; характер правопорушення, особу винного та інші обставини справи, які свідчать про неможливість (переконають суд в недоцільності) збереження за винним права на заняття певної посади або діяльністю надалі. Зроблено висновок про доцільність детально регламентувати в нормах чинного законодавства провадження про позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, оскільки відсутні адміністративно-процесуальні норми, які закріплюють порядок здійснення дій щодо його виконання. В даному випадку виникає питання про можливість застосування міжгалузевої аналогії закону як засобу заповнення прогалін у законодавстві, зокрема звернутися до порядку виконання кримінального покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Зокрема, доцільним вбачається розглянути питання про покладення на уповноважений орган з питань пробації під час виконання адміністративного стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю здійснення контролю за виконанням вимог судового рішення власниками підприємств, установ, організацій або уповноваженими ними органами за місцем роботи правопорушників та органами, які мають право анулювати дозвіл на заняття певними видами діяльності.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративне правопорушення, адміністративне стягнення, додаткові адміністративні стягнення, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Актуальність теми. Позбавлення спеціального права як вид адміністративного стягнення виявляється в неможливості реалізації раніше наданого йому спеціального права протягом певного періоду. Змістовно позбавлення спеціального права виражається у виключенні владними

інституціями юридичної можливості цільового використання особою майнових об'єктів, експлуатація яких здатна завдати істотної шкоди суспільно значущим інтересам і в силу цього допустима тільки в дозвільному порядку.

Вказаній проблематиці присвячено **наукові публікації таких вчених**, як В. Б. Авер'янова, С. Г. Брателя, О. І. Безпалової, В. В. Галунька, І. П. Голосніченка, О. Ю. Дрозда, В. В. Коваленка, В. К. Колпакова, О. В. Копана, М. В. Корнієнка, О. В. Кузьменко, М. В. Лошицького, О. С. Юніна та ін.

Мета статті полягає у тому, щоб на основі аналізу досягнень юридичної науки визначити місце позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю в системі адміністративних стягнень.

Виклад основного матеріалу. В правовій науці існують різні точки зору щодо сутності такого адміністративного стягнення як позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, оскільки цей вид стягнення є додатковим, що зменшує ефективність його карального впливу.

Серед характерних ознак позбавлення права обіймати певні посади виділяють наступні: вчинене правопорушення було пов'язано з займаною особою посадою, професійною або іншою діяльністю; вчинено особою, яка під час посягання займала ту посаду або здійснювала ту діяльність, яку вона використовувала для вчинення правопорушення; характер правопорушення, особу винного та інші обставини справи, які свідчать про неможливість (переконають суд в недоцільності) збереження за винним права на заняття певної посади або діяльністю надалі [1, с. 160].

Слід наголосити на тому, що відповідно до ч. 5 ст. 30 КУпАП позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом строком на один рік, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини КУпАП [2].

Виходячи з аналізу норм особливої частини КУпАП, можемо констатувати, що таке стягнення спеціально передбачено переважно за вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією. Виключення становлять правопорушення у сфері викидів парникових газів (ст. 91⁶ та 172¹² КУпАП).

В свою чергу, ч. 5 ст. 30 КУпАП встановлює, що позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом на строк від шести місяців до одного року, незалежно від того, чи передбачене воно в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини КУпАП, коли з урахуванням характеру адміністративного правопорушення, вчиненого за посадою, особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за нею права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Однак судова практика показує, що такий вид стягнення фактично не застосовується, окрім правопорушень пов'язаних з корупцією.

Не можемо не погодитись з думкою дослідників про те, що на сучасному етапі корупція є однією з головних загроз для національної безпеки і для демократії в Україні, зокрема, корупція: гальмує соціальний прогрес, перш за все, становлення демократичного громадянського суспільства; заважає повноцінній реалізації прав і свобод громадян; заперечує принцип верховенства права, а її швидке поширення й надалі обумовлене недосконалістю як правових норм, так і моральних якостей

вітчизняного суспільства; утискає свободу слова і преси, оскільки корумпована влада й корумпований бізнес, від яких переважно й залежать вітчизняні ЗМІ, зацікавлені в неадекватному, некоректному висвітленні мас-медіа корупційних процесів в країні; поширюється внаслідок недосконалості системи державного управління від найнижчого до найвищого рівня, яка досі дозволяє чиновникам на власний розсуд розпоряджатися національними ресурсами; породжує недовіру громадян до влади через зневіру населення в справедливість, вирішення наявних проблем і потреб; сприймається владою й переважною більшістю населення як звичне явище, а можливість її подолання викликає великі сумніви [3, с. 5].

Прецедентом застосування позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю в адміністративно-деліктному праві був Закон України «Про боротьбу з корупцією» від 05.10.1995 року, який передбачав застосування адміністративного стягнення у вигляді «звільнення з посади чи інше усунення від виконання функцій держави». На жаль, Законом України «Про внесення змін до деяких законів України» від 03.03.2005 року цей вид адміністративного стягнення в Законі України «Про боротьбу з корупцією» був скасований [4, с. 135].

Лише в 2014 році Верховна Рада України з метою виконання завдань, визначених п.3 «Плану першочергових заходів з подолання корупції», затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 647-р [5] прийняла Закон України «Про запобігання корупції» [6], який набирав чинності 26 квітня 2015 року.

Згідно з Прикінцевими положеннями даного нормативно-правового акту внесено зміни до ряду законодавчих актів України, в тому числі і до Кодексу України про адміністративні правопорушення. Так п. 5 ч. 1 ст. 24 доповнили абз. 2 такого змісту: «позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю»; назву ст. 30 доповнили словами «позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю»; та ч.ч. 5 та 6 наступного змісту: «Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом на строк від шести місяців до одного року, незалежно від того, чи передбачене воно в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу, коли з урахуванням характеру адміністративного правопорушення, вчиненого за посадою, особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за нею права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом строком на один рік, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу».

Таким чином, у вітчизняному адміністративному законодавстві з'явилась ще одна санкція за адміністративні правопорушення, яка застосовується до осіб, які вчинили правопорушення, пов'язані з корупцією, - позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю [7, с. 200].

Друга особливість пояснюється тим, що відповідно до ст. 25 КУпАП, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

може застосовуватись тільки як додаткове стягнення, конфіскація предметів як основне, так і додаткове адміністративні стягнення, а штраф виключно як основне стягнення. За одне адміністративне правопорушення може бути накладено основне або основне і додаткове стягнення.

В даному випадку штраф або конфіскація виступає як основне, а позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю – як додаткове адміністративне стягнення.

Водночас, слід звернути увагу, що багато статей гл. 13-А КУпАП за окремі види правопорушень, пов'язаних з корупцією, (особливо при їх повторності) передбачають одночасне застосування всіх трьох видів адміністративних стягнень: і штраф, і конфіскацію, і позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. При цьому відповідно до ч. 5 ст. 30 КУпАП позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом на строк від шести місяців до одного року, незалежно від того, чи передбачено воно в санкції статті Особливої частини Кодексу, коли з урахуванням характеру правопорушення, вчиненого за посадою, особи, яка вчинила правопорушення, та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за нею права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Це положення стосується не лише будь-яких адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, вчинених посадовими особами. Коли ж позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю спеціально передбачено в санкціях статей Особливої частини КУпАП (як у нашому випадку), то це стягнення призначається судом строком на один рік (ч. 6 ст. 30 КУпАП).

Отже, у ст. ст. 25 та 30 Кодексу необхідно внести відповідні зміни стосовно того, що за одне адміністративне правопорушення може бути накладено основне адміністративне стягнення або основне і одне або два додаткових адміністративні стягнення [8, с. 15].

Ще одним дискусійним питанням є те, що КУпАП не визначає які саме посади або якою саме діяльністю правопорушник позбавляється права займатися.

Вбачається, що суд в кожному конкретному випадку повинен виходити із правового статусу суб'єкта вчинення того чи іншого правопорушення.

Виходячи з налізу норм Особливої частини КУпАП, які містять санкцію у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю за вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, корелюючись із Законом України «Про запобігання корупції» можемо виокремити види діяльності або посади, які таким особам потенційно суд може заборонити займати:

1. Посади осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

– Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор, Голова Національного банку України, його перший

заступник та заступник, Голова та інші члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Уповноважений із захисту державної мови, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

- народні депутати України, сільські, селищні, міські голови;
- державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;
- військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби, курсантів вищих військових навчальних закладів, курсантів вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, курсантів факультетів, кафедр та відділень військової підготовки;

- судді, судді Конституційного Суду України, Голова, заступник Голови, члени, інспектори Вищої ради правосуддя, посадові особи секретаріату Вищої ради правосуддя, Голова, заступник Голови, члени, інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, посадові особи секретаріату цієї Комісії, посадові особи Державної судової адміністрації України;

- особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України;

- посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, і центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику;

- Голова, заступник Голови Національного агентства з питань запобігання корупції;

- члени Центральної виборчої комісії;

- поліцейські;

- посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим;

- члени державних колегіальних органів;

- Керівник Офісу Президента України, його Перший заступник та заступники, уповноважені, прес-секретар Президента України;

- Секретар Ради національної безпеки і оборони України, його помічники, радники, помічники, радники Президента України (крім осіб, посади яких належать до патронатної служби та які обіймають їх на громадських засадах).

2. Посади осіб, які прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

а) посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої цієї статті, члени Ради Національного банку України (крім Голови Національного банку України), особи, які входять до складу наглядової ради державного банку, державного підприємства або державної

організації, що має на меті одержання прибутку, господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі;

б) особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, приватні виконавці, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом);

в) представники громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, інші особи, які входять до складу конкурсних та дисциплінарних комісій, утворених відповідно до Закону України «Про державну службу», Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», інших законів (крім іноземців-нерезидентів, які входять до складу таких комісій), Громадської ради доброчесності, утвореної відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів [6].

3. Спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадові особи у сфері спорту.

4. Особи, які примушували чи підбурювали цих суб'єктів до правопорушень або вступили з ними у змову [9].

В свою чергу, що стосується правопорушень, пов'язаних з викидами парникових газів, то відповідно до Закону України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів», оператор – юридична особа або фізична особа - підприємець, яка здійснює технічну експлуатацію установки, що перебуває в її власності або користуванні. Під установкою розуміється стаціонарний технічний об'єкт, на якому оператор провадить один або більше видів діяльності, а також іншу діяльність, яка має безпосередній технологічний зв'язок з видами діяльності, що проваджаться на такому об'єкті, та може впливати на викиди парникових газів [10].

Верифікатор – юридична особа, акредитована відповідно до Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» [11], яка проводить верифікацію, тобто діяльність, що полягає у перевірці звіту оператора, підготовці та видачі верифікатором за результатами такої перевірки верифікаційного звіту.

Поряд з тим ані КУпАП, ані жодний інший нормативно-правовий акт не передбачає порядок провадження по виконанню постанови про позбавлення права обіймати певні посади чи займатись певною діяльністю.

Водночас, ч. 7 ст. 285 КУпАП покладає на суд, який здійснював розгляд справи, обов'язок надіслати у триденний строк за місцем роботи правопорушника постанову в справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, винесеної щодо нього, для вирішення питання про усунення її згідно із законодавством від виконання функцій держави.

У зв'язку з цим, пропонується ст. 317 КУпАП «Органи, що виконують постанову про позбавлення спеціального права» доповнити ч. 4 наступного змісту:

«Постанова про позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю виконується відповідним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, керівником підприємства, установи чи організації, державним чи виборним органом, власником юридичної особи або

уповноваженим ним органом, де працює правопорушник для усунення її згідно із законодавством від виконання функцій держави».

На виконання п. 3 частини першої ст. 84 Закону України «Про державну службу» державний службовець підлягає звільненню з державної служби у разі набрання законної сили рішенням суду щодо його притягнення до адміністративної відповідальності за пов'язане з корупцією правопорушення, яким на нього накладено стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування [12].

Таким чином, провадження про позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, потребує детальної регламентації в нормах чинного законодавства, оскільки відсутні адміністративно-процесуальні норми, які закріплюють порядок здійснення дій щодо його виконання.

Виникає питання про можливість застосування міжгалузевої аналогії закону як засобу заповнення прогалин у законодавстві, який полягає у застосуванні до нього врегульованих конкретною нормою правовідносин норми закону, що регламентує подібні відносини [7, с. 202].

В даному випадку можна звернутися до порядку виконання кримінального покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Зокрема, відповідно до Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України 29 січня 2019 року № 272/5, організація здійснення наглядових та соціально-виховних заходів до засуджених до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю покладається на уповноважений орган з питань пробації [13].

Уповноважений орган з питань пробації є органом виконання покарань, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та пробації [14].

Зокрема, доцільним вбачається розглянути питання про можливість покладення на уповноважений орган з питань пробації під час виконання адміністративного стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю здійснення контролю за виконанням вимог судового рішення власниками підприємств, установ, організацій або уповноваженими ними органами за місцем роботи правопорушників та органами, які мають право анулювати дозвіл на заняття певними видами діяльності.

Висновки. Наразі доцільно детально регламентувати в нормах чинного законодавства провадження про позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, оскільки відсутні адміністративно-процесуальні норми, які закріплюють порядок здійснення дій щодо його виконання. В даному випадку виникає питання про можливість застосування міжгалузевої аналогії закону як засобу заповнення прогалин у законодавстві, зокрема звернутися до порядку виконання кримінального покарання, не

пов'язаного з позбавленням волі, у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Зокрема, доцільним вбачається розглянути питання про покладення на уповноважений орган з питань пробації під час виконання адміністративного стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю здійснення контролю за виконанням вимог судового рішення власниками підприємств, установ, організацій або уповноваженими ними органами за місцем роботи правопорушників та органами, які мають право анулювати дозвіл на заняття певними видами діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Титко А. В. Адміністративна відповідальність поліцейських за порушення вимог фінансового контролю в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2016. 269 с.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/ed19841207#Text>.
3. Відповідальність за корупційні діяння, правові засади відшкодування збитків, завданих внаслідок їх вчинення : навч.-метод. матеріали / Ю.В. Баскакова, В.М. Гаврилюк, П.В. Качанова, Г.О. Усатий ; упоряд. О.В. Жур. К. : НАДУ, 2013. 108 с.
4. Завальний В.М. Проблеми застосування адміністративних стягнень у вигляді позбавлення спеціального права, наданому громадянину, та виправних робіт. *Форум права*. 2008. № 1. С. 134–139.
5. Про затвердження плану першочергових заходів з подолання корупції: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 647-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2014-%D1%80#Text>.
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
7. Олійник В.С., Ткаченко О.Г. Проведення по виконанню постанови про позбавлення спеціального права за адміністративні правопорушення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 4. С. 200–202.
8. Гончарук С.Т. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 4. С. 13–17.
9. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань: Закон України від 03.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-19#n39>.
10. Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів: Закон України від 12 грудня 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/377-20#Text>.
11. Про акредитацію органів з оцінки відповідності: Закон України від 17 травня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2407-14#Text>.
12. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
13. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: Наказ Міністерства юстиції України від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>.

14. Про затвердження Типового положення про уповноважений орган з питань пробації: Наказ Міністерства юстиції України від 18.08.2017 р. № 2649/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1030-17#Text>.

K. Levytska

DEPRIVATION OF THE RIGHT TO HAVE CERTAIN POSITIONS OR ENGAGED IN CERTAIN ACTIVITIES AS A KIND ADDITIONAL ADMINISTRATIVE CHARGE

The purpose of the article is to determine the place of deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities in the system of administrative penalties on the basis of the analysis of the achievements of legal science. The article identifies the place of deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities in the system of administrative penalties. Signs of deprivation of the right to hold certain positions are: the offense was related to a person's position, professional or other activity; committed by a person who at the time of the encroachment held the position or carried out the activity that he used to commit the offense; the nature of the offense, the identity of the perpetrator and other circumstances of the case, which indicate the impossibility (convince the court of the inexpediency) to preserve the perpetrator's right to hold a certain position or activity in the future. It is concluded that it is expedient to regulate in detail in the current legislation proceedings on deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities for administrative offenses related to corruption, as there are no administrative procedural rules that establish the procedure for its implementation. In this case, there is a question of the possibility of using a cross-sectoral analogy of the law as a means of filling gaps in the law, in particular to apply to the procedure of criminal punishment not related to imprisonment, in the form of deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities. In particular, it is appropriate to consider the issue of imposing on the authorized body for probation during the administrative penalty in the form of deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities to monitor compliance with court decisions by owners of enterprises, institutions, organizations or their authorized bodies. offenders and bodies that have the right to revoke a license to engage in certain activities.

Keywords: administrative liability, administrative offense, administrative penalty, additional administrative penalties, deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities.